

Αφιερωμένο
στους Φράνσις
και Τζούλια

HAMPSTEAD
HEATH

HAMPSTEAD

HAVERSTOCK HILL

FINCHLEY
RD

PRIMROSE
HILL

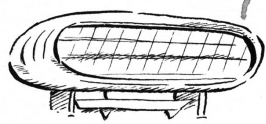
REGENT'S
CANAL

ZOO

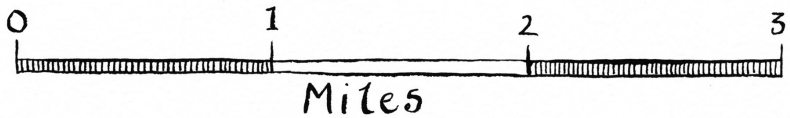
SWISS
COTTAGE

ST JOHN'S
WOOD
LORD'S

BAKER
STREET

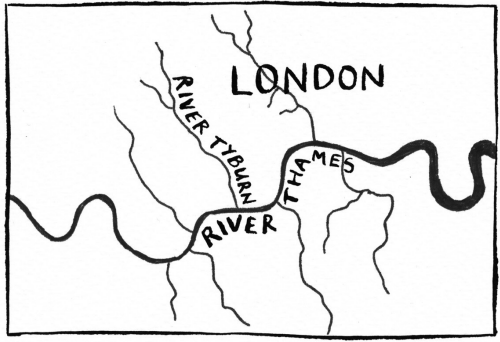

RIVER TYBURN

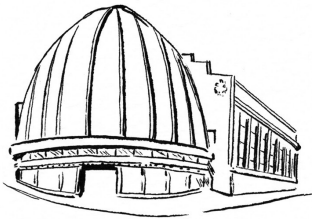

Map of the River Tyburn © Michael Hill at Maps Illustrated, 2012

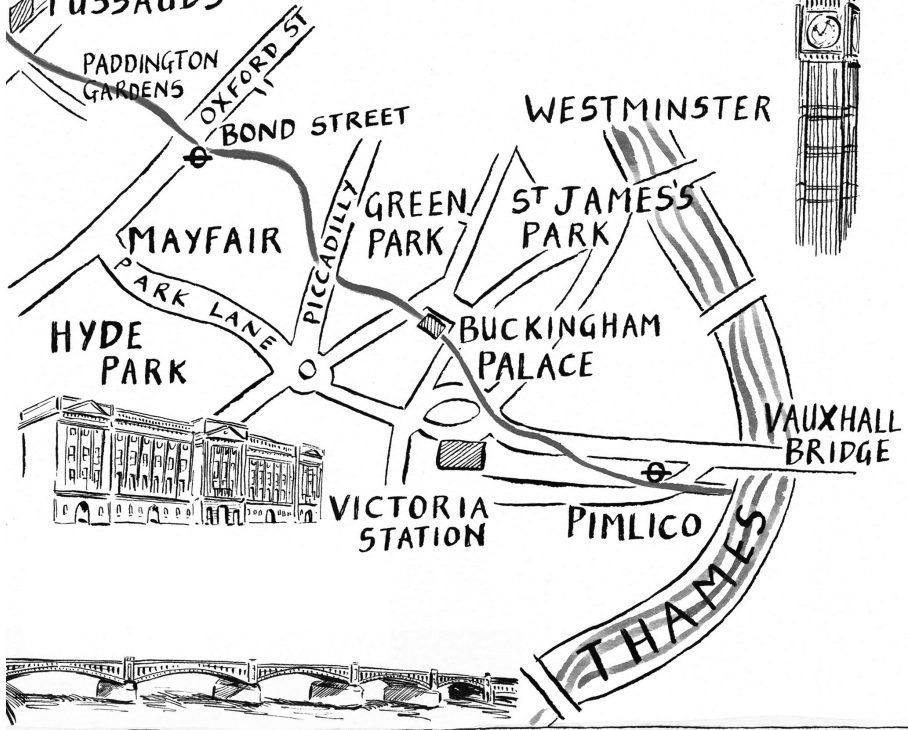
M.I.

REGENT'S PARK

MADAME TUSSAUD'S

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Η ΜΑΓΚΙ ΜΠΡΕΝΑΝ περισσότερο έτρεχε παρά περπατούσε κατά μήκος της οδού Ντέτφορντ Τσερτς. Μιλούσε στο κινητό της ενώ συγχρόνως διάβαζε ένα αρχείο και αναζητούσε τη διεύθυνση στην ατζέντα της. Ήταν η δεύτερη μέρα της εβδομάδας και βρισκόταν ήδη δύο μέρες πίσω από το πρόγραμμά της. Και σαν να μην της έφταναν οι δικές της υποθέσεις, είχε αναλάβει κι αυτές ενός συναδέλφου ο οποίος απουσίαζε με αναρρωτική άδεια αορίστου χρόνου.

«Όχι», είπε η Μάγκι στο τηλέφωνο. Έριξε μια ματιά στο ρολόι της. «Θα προσπαθήσω να έρθω στη συνάντηση προτού τελειώσετε».

Έβαλε το κινητό στην τσέπη της. Στο μυαλό της στριφογύριζε η εικόνα του παιδιού που μόλις είχε δει: ήταν τριών ετών και γεμάτο μώλωπες. Ύποπτους μώλωπες, όπως τους είχε χαρακτηρίσει ο ιατροδικαστής ανηλίκων. Η Μάγκι είχε μιλήσει με τη μητέρα, είχε δει το παιδί και είχε ελέγξει το διαμέρισμα

στο οποίο ζούσαν. Ήταν άθλιο, παγωμένο και γεμάτο υγρασία, χωρίς όμως να κρύβει κάποιον συγκεκριμένο κίνδυνο. Η μητέρα είχε ισχυριστεί ότι δεν είχε σύντροφο, και η Μάγκι είχε ερευνήσει εξονυχιστικά το λουτρό, και όντως δεν υπήρχε ξυράφι εκεί μέσα. Η μητέρα επέμενε πως το αγοράκι είχε πέσει από τις σκάλες. Αυτό έλεγαν πάντοτε οι γονείς που χτυπούσαν τα παιδιά τους, ωστόσο ήταν αλήθεια πως ακόμη και τρίχρονα παιδιά έπεφταν μερικές φορές από τις σκάλες. Μόνο δέκα λεπτά είχε μείνει στο διαμέρισμα, αλλά και δέκα ώρες να είχε μείνει δεν θα άλλαζε τίποτα. Αν αποφάσιζε να απομακρύνει το παιδί από τη μητέρα, το πιθανότερο ήταν πως το δικαστήριο θα απέρριπτε τελικά την αίτηση απομάκρυνσης κι εκείνη θα έπρεπε να υποστεί τις πειθαρχικές συνέπειες. Αν πάλι δεν απομάκρυνε το παιδί και κάποια στιγμή το έβρισκαν νεκρό, θα διεξαγόταν έρευνα· θα την απέλυαν, ίσως και να ασκούσαν δίωξη εναντίον της. Τελικά, υπέγραψε να παραμείνει το παιδί στο σπίτι του. Το πιθανότερο ήταν πως τίποτε σοβαρό δεν θα συνέβαινε.

Κοίταξε πιο προσεκτικά στην ατζέντα της. Τα χέρια της ήταν παγωμένα επειδή είχε ξεχάσει τα γάντια της· τα πόδια της ήταν μουσκεμένα μέσα στις φτηνές μπότες της. Στο παρελθόν είχε επισκεφθεί ξανά αυτό τον ξενώνα, όμως δεν μπορούσε να θυμηθεί πού ακριβώς βρισκόταν. Η οδός Χάουαρντ ήταν ένα αδιέξοδο δρομάκι κάπου κοντά στο ποτάμι. Αφού φόρεσε τα γυαλιά που είχε για να διαβάσει και γλίστρησε το δάχτυλό της επάνω στον οδικό χάρτη, κατάφερε να το εντοπίσει: απείχε λίγα μόλις λεπτά από εκεί που βρισκόταν. Έστριψε στον κεντρικό δρόμο και βρέθηκε αναπάντεχα δίπλα σε ένα νεκροταφείο.

Ακούμπησε επάνω στη μάντρα και κοίταξε το φάκελο της γυναίκας που επρόκειτο να επισκεφθεί. Δεν υπήρχαν όμως και πολλά να διαβάσει. Την έλεγαν Μισέλ Ντόις. Είχε

γεννηθεί το 1959. Ένα εξιτήριο από νοσοκομείο, το οποίο είχε κοινοποιηθεί και στον τομέα Κοινωνικών Υπηρεσιών. Μια αίτηση για στέγαση και μια εντολή για εκτίμηση της κατάστασης. Η Μάγκι ξεφύλλισε τα έντυπα: καμία αναφορά για κοντινούς συγγενείς. Δεν ήταν ούτε καν ξεκάθαρο για ποιο λόγο είχε νοσηλευτεί η γυναίκα, αν και η Μάγκι μπόρεσε να συμπεράνει από την ονομασία του νοσοκομείου πως επρόκειτο για κάποια ψυχική πάθηση. Και μπορούσε να μαντέψει ήδη ποια θα ήταν τα αποτελέσματα αυτής της εκτίμησης: μια περίπτωση χωρίς ελπίδα, μια αξιολύπητη μεσόκοπη γυναίκα που χρειαζόταν ένα μέρος για να μένει και κάποιον να περνά πού και πού ώστε να την αποτρέπει από το να παίρνει τους δρόμους. Η Μάγκι κοίταξε πάλι το ρολόι της. Σήμερα δεν υπήρχε χρόνος για να συντάξει πλήρη έκθεση αξιολόγησης της κατάστασης. Το μόνο που προλάβαινε να κάνει ήταν ένας βιαστικός έλεγχος ώστε να βεβαιωθεί πως η Μισέλ δεν διέτρεχε άμεσο κίνδυνο και πως δεν έμενε νηστική – με άλλα λόγια, η τυπική διαδικασία.

Έκλεισε το ντοσιέ και, αφήνοντας πίσω της το νεκροταφείο, κατευθύνθηκε προς ένα οικοδομικό συγκρότημα. Μερικά από τα διαμερίσματα εκεί ήταν σφραγισμένα, οι πόρτες και τα παράθυρά τους κρυμμένα πίσω από μεταλλικά ελάσματα, τα περισσότερα όμως ήταν κατελημμένα. Στον δεύτερο όροφο του συγκροτήματος, ένα έφηβο αγόρι πρόβαλε από μια πόρτα και προχώρησε κατά μήκος του μπαλκονιού, με τα χέρια του χωμένα μέσα στις τσέπες του φουσκωτού μπουφάν του. Η Μάγκι έριξε μια ματιά τριγύρω. Κατά πάσα πιθανότητα όλα ήταν εντάξει. Ήταν Τρίτη πρωί, και οι επικίνδυνοι τύποι σίγουρα δεν είχαν σηκωθεί ακόμη από τα κρεβάτια τους. Έστριψε στη γωνία και έλεγξε τη διεύθυνση που είχε γράψει στο σημειωματάριό της. Διαμέρισμα 1, οδός Χάουαρντ 3. Ναι, τώρα το θυμήθηκε. Ήταν ένα περίεργο σπίτι,

θαρρείς χτισμένο με τα ίδια υλικά όπως και το υπόλοιπο συγκρότημα, και με ανάλογες φθορές. Στην πραγματικότητα, δεν ήταν καν ξενώνας. Επρόκειτο για το οίκημα κάποιου ιδιώτη ο οποίος το παραχωρούσε στην Πολιτεία με πολύ χαμηλό ενοίκιο. Σ' αυτό στεγαζόνταν προσωρινά άτομα για τα οποία οι κοινωνικές υπηρεσίες ακόμη δεν είχαν αποφασίσει τι θα έκαναν. Τελικά ή τους μετέφεραν κάπου αλλού ή τους ξεχνούσαν εντελώς. Υπήρχαν κάποια μέρη τα οποία η Μάγκι επισκεπτόταν με συνοδεία, μα για το συγκεκριμένο οίκημα δεν είχε ακούσει κάτι ιδιαίτερο. Οι άνθρωποι που έμεναν εκεί αποτελούσαν κίνδυνο κυρίως για τον ίδιο τους τον εαυτό, όχι για τους άλλους.

Σήκωσε τα μάτια και κοίταξε το σπίτι. Στον δεύτερο όροφο, το σπασμένο τζάμι ενός παραθύρου είχε αντικατασταθεί με καφετί χαρτόνι. Υπήρχε ένας μικρός πλακόστρωτος μπροστινός κήπος και μια μικρή αλέα που ξετυλιγόταν κατά μήκος της αριστερής πλευράς του σπιτιού. Δίπλα στην μπροστινή πόρτα, μια σακούλα σκουπιδιών είχε ανοίξει, όμως το περιεχόμενό της απλά είχε προστεθεί στα σκουπίδια που ήταν σκορπισμένα παντού. Η Μάγκι έγραψε μια λέξη στο σημειωματάριό της. Δίπλα από την εξώπορτα υπήρχαν πέντε ηλεκτρικά κουδούνια. Κανένα τους δεν έγραφε όνομα, αλλά η Μάγκι πίεσε το πρώτο από κάτω κι έπειτα το πίεσε για άλλη μια φορά. Δεν ήταν σίγουρη αν το κουδούνι λειτουργούσε. Αναρωτιόταν μήπως θα ήταν προτιμότερο να χτυπούσε την πόρτα με τη γροθιά της ή να έριχνε μια ματιά μέσα από το παράθυρο, όταν άκουσε μια φωνή. Όπως κοιτούσε ολόγυρα, αντίκρισε έναν άντρα ακριβώς πίσω της. Ήταν πετσι και κόκαλο, με ατίθασα, πυρρόξανθα μαλλιά δεμένα σε αλογοουρά, και σκουλαρίκια περασμένα παντού στο πρόσωπό του. Η Μάγκι τραβήχτηκε στο πλάι όταν είδε το σκυλί του άντρα: ήταν μικρόσωμο και σίγουρα κάποιος το εξέτρεφε παράνομα,

αν και ήταν το τρίτο κατά σειρά που έβλεπε από τη στιγμή που είχε κατέβει στο σταθμό του Ντέτφορντ.

«Όχι, μη φοβάσαι, είναι καλός. Έτσι δεν είναι, Μπαζ;» είπε ο άντρας.

«Μένετε εδώ;» ρώτησε η Μάγκι.

Ο άντρας την κοίταξε καχύποπτα. Το ένα του μάγουλο τρεμουλιασε. Η Μάγκι τράβηξε μια κάρτα από την τσέπη της και του την έδειξε. «Είμαι από τις Κοινωνικές Υπηρεσίες», του εξήγησε. «Ήρθα να δω τη Μισέλ Ντόις».

«Αυτή που μένει κάτω;» είπε ο άντρας. «Έχω καιρό να τη δω». Προσπέρασε τη Μάγκι κι έσκυψε να ξεκλειδώσει την εξώπορτα. «Θα έρθεις μέσα;»

«Ναι, παρακαλώ».

Ο άντρας ανασήκωσε αδιάφορα τους ώμους του.

«Έλα, Μπαζ», είπε. Η Μάγκι άκουσε τον ήχο από τις πατούσες του σκύλου στις σκάλες, και ο άντρας εξαφανίστηκε ακολουθώντας τον.

Αμέσως μόλις πάτησε το πόδι της στο εσωτερικό του οικήματος, η Μάγκι ένιωσε να τη χτυπά μια έντονη οσμή από υγρασία, σκουπίδια, τηγανητό φαγητό, περιττώματα σκύλου και διάφορα άλλα ακόμη που δεν μπόρεσε να προσδιορίσει. Η δυσωδία ήταν τόσο έντονη που της έφερε δάκρυα στα μάτια. Έκλεισε πίσω της την εξώπορτα. Αυτό θα έπρεπε να είναι κάποτε το χολ ενός οικογενειακού σπιτιού. Τώρα, ήταν γεμάτο με σωρούς από παλέτες, τενεκεδένια κουτιά μπογιάς, δύο πλαστικές σακούλες σκισμένες κι ένα παλιό ποδήλατο χωρίς ρόδες. Οι σκάλες ήταν ακριβώς μπροστά της. Στα αριστερά, μια πόρτα που θα πρέπει άλλοτε να έβγαζε στο σαλόνι ήταν σφραγισμένη. Η Μάγκι προσπέρασε τις σκάλες και προχώρησε σε μια άλλη πόρτα πιο κάτω. Χτύπησε δυνατά και αφουγκράστηκε. Κάτι ακούστηκε από μέσα κι ύστερα σιωπή. Χτύπησε ξανά, αρκετές φορές, και περίμενε. Ακούστηκε ένας ήχος από πόδια

που σέρνονταν βιαστικά στο δάπεδο και η πόρτα άνοιξε. Η Μάγκι έβγαλε για άλλη μια φορά την κάρτα της.

«Είσαι η Μισέλ Ντόις;» ρώτησε.

«Ναι», αποκρίθηκε η γυναίκα.

Ήταν δύσκολο για τη Μάγκι να εξηγήσει ακόμη και στον ίδιο της τον εαυτό τι ακριβώς ήταν το αλλόκοτο επάνω στη γυναίκα που είχε μπροστά της. Η γυναίκα ήταν καθαρή και τα μαλλιά της βουρτσισμένα, αν και κάπως υπερβολικά βουρτσισμένα, σαν του μικρού κοριτσιού που τα έχει βρέξει και μετά τα έχει χτενίσει τόσο καλά που πέφτουν σαν πράσα από το κεφάλι, και τόσο αραιά ώστε να φαίνεται ανάμεσά τους το χλωμό δέρμα. Το πρόσωπό της ήταν ήρεμο και ροδαλό, καλυμμένο από ένα αδιόρατο χνούδι. Το λαμπερό κατακόκκινο κραγιόν της ξέφευγε λίγο από το περίγραμμα των χειλιών της. Φορούσε ένα ριχτό, ξεθωριασμένο εμπριμέ φόρεμα. Η Μάγκι της συστήθηκε και της έδειξε την κάρτα της.

«Ήθελα απλώς να βεβαιωθώ ότι είσαι καλά, Μισέλ», της είπε. «Να δω πώς τα πας. Όλα καλά, λοιπόν; Χωρίς κανένα πρόβλημα;»

Η γυναίκα ένευσε καταφατικά.

«Μπορώ να μπω για λίγο μέσα;» ρώτησε πάλι η Μάγκι. «Να ρίξω μια ματιά για να σιγουρευτώ πως είναι όλα εντάξει;»

Πέρασε στο διαμέρισμα κι έβγαλε το σημειωματάριό της. Όσο μπορούσε να κρίνει από μια πρώτη, πρόχειρη ματιά, η Μισέλ έδειχνε καθαρή και φαινόταν να τρέφεται κανονικά. Οι αντιδράσεις της ήταν φυσιολογικές. Εντούτοις, κάτι σαν να μην πήγαινε καλά. Η Μάγκι σάρωσε με το βλέμμα της το παλιό μικρό χολ του διαμερίσματος. Η αντίθεση με το διάδρομο του οικήματος ήταν κραυγαλέα. Τα παπούτσια της γυναίκας ήταν τακτοποιημένα στη σειρά, και από ένα γάντζο κρεμόταν ένα πανωφόρι. Στη γωνία του τοίχου ακουμπούσε ένας κουβάς με μια σφουγγαρίστρα.

«Πόσον καιρό είσαι εδώ, Μισέλ;»

Η γυναίκα συνοφρυώθηκε. «Εδώ;» είπε. «Θα έχω δυο-τρεις μέρες.»

Το έντυπο που είχε στα χέρια της η Μάγκι έγγραφε πως η Μισέλ είχε μεταφερθεί στο οίκημα στις 15 Ιανουαρίου, και τώρα ήταν η πρώτη μέρα του Φεβρουαρίου. Παρ' όλα αυτά, αυτού του είδους η σύγχυση ήταν μάλλον συνηθισμένη σε παρόμοιες περιπτώσεις. Καθώς οι δύο γυναίκες στέκονταν εκεί, η Μάγκι αφουγκράστηκε ένα βόμβο που δεν μπορούσε να προσδιορίσει με ακρίβεια. Θα μπορούσε να είναι ο απόηχος από την κυκλοφορία έξω στο δρόμο, ή από μια ηλεκτρική σκούπα στον επάνω όροφο, ή ακόμη κι από ένα αεροπλάνο. Ανάλογα από το πόσο μακρινός ήταν ο ήχος. Υπήρχε και μια μυρωδιά, σαν από φαγητό που είχε ξεχαστεί έξω από το ψυγείο για πολύ καιρό. Σήκωσε το βλέμμα της προς την οροφή: υπήρχε ηλεκτρικό ρεύμα. Αυτό που έπρεπε επομένως να ελέγξει τώρα ήταν αν η Μισέλ είχε ψυγείο. Κρίνοντας όμως από την όψη της, για την ώρα δεν υπήρχε πρόβλημα

«Μου επιτρέπεις να ρίξω μια ματιά στο διαμέρισμα, Μισέλ;» τη ρώτησε. «Για να είμαι απόλυτα σίγουρη πως όλα είναι εντάξει;»

«Θέλεις να τον γνωρίσεις;» ρώτησε η Μισέλ.

Η Μάγκι σάστισε για μια στιγμή. Στο έντυπο δεν υπήρχε καμία αναφορά για άλλο άτομο στο διαμέρισμα. «Έχεις εδώ κάποιο φίλο σου;» τη ρώτησε. «Θα χαρώ πολύ να τον γνωρίσω.»

Η Μισέλ προχώρησε πρώτη και άνοιξε την πόρτα αυτού που κάποτε πρέπει να ήταν το κυρίως πίσω δωμάτιο του σπιτιού, μακριά από το θόρυβο του δρόμου. Η Μάγκι την ακολούθησε και αμέσως ένωσε κάτι στο πρόσωπό της. Στην αρχή, σκέφτηκε πως ήταν σκόνη. Της ήρθε στο μυαλό η εικόνα ενός υπόγειου σιδηροδρόμου την ώρα που ο συρμός

φτάνει στην αποβάθρα φυσώντας στο πρόσωπό της ένα σύννεφο από ζεστό αέρα και σκόνη. Την ίδια στιγμή, ο περίεργος βόμβος δυνάμωσε και τότε η Μάγκι συνειδητοποίησε πως δεν ήταν σκόνη αλλά μύγες, ένα πυκνό σύννεφο από μύγες που είχε ορμήσει στο πρόσωπό της.

Για λίγα δευτερόλεπτα κοιτούσε σαν σε παραζάλη τον άντρα που καθόταν στον καναπέ. Οι αισθήσεις της έμοιαζαν να έχουν επιβραδυνθεί και το βλέμμα της θόλωσε, θαρρείς και βρισκόταν βυθισμένη σε νερό ή σε κάποιο όνειρο. Σε μια στιγμή παράνοιας, προβληματίστηκε αν ο άντρας φορούσε κάποιου είδους στολή καταδύσεων, μια μπλε, ξεθωριασμένη και σκισμένη σε πολλά σημεία στολή καταδύσεων, και αναρωτήθηκε για ποιο λόγο τα μάτια του ήταν κίτρινα και θαμπά. Έπειτα, άρχισε να ψάχνει τρέμοντας για το κινητό της τηλέφωνο, που της έπεσε κάτω. Στην απελπισμένη προσπάθειά της να το σηκώσει από τη λιγδιασμένη μοκέτα, τα δάχτυλά της παρέλυσαν και τότε είδε, ξεκάθαρα πια, ότι δεν επρόκειτο για κανενός είδους στολή καταδύσεων, αλλά μόνο για τη γυμνή, πρησμένη και σαπισμένη σάρκα ενός νεκρού άντρα. Νεκρού από καιρό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

«Ο ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ», ΕΙΠΕ Η ΣΑΣΑ αποφεύγοντας μια λακκούβα με λασπόνερα, «θα έπρεπε να καταργηθεί».

Βάδιζαν με τη Φρίντα κατά μήκος ενός δρόμου πλαισιωμένου από μοντέρνα συγκροτήματα γραφείων, τόσο ψηλών που έκλειναν τη θέα προς τον ουρανό και έκαναν το σκοτεινό πρωινό να μοιάζει ακόμη σκοτεινότερο. Τα πάντα ήταν μαύρα, γκρίζα και λευκά, σαν παλιά φωτογραφία: τα κτίρια ήταν μονόχρωμα, ο ουρανός παγωμένος και κάτασπρος· ολόγυρά τους γυναίκες και, κυρίως, άντρες περπατούσαν βιαστικά, κρατώντας λεπτά βαλιτσάκια λάπτοπ και ομπρέλες σε ετοιμότητα, και φορώντας σκουρόχρωμα κοστούμια και πανωφόρια. Μόνο το κατακόκκινο φουλάρι γύρω από το λαιμό της Φρίντα πρόσθετε στο βλοσυρό σκηνικό μια πινελιά χρώματος.

Η Φρίντα βάδιζε γρήγορα, τόσο που η Σάσα, παρόλο που ήταν ψηλότερη, έπρεπε να καταβάλλει προσπάθεια για να την προλαβαίνει.

«Και οι Τρίτες», συνέχισε. «Ο Φεβρουάριος είναι ο χειρότερος μήνας του χρόνου, πολύ χειρότερος από τον Ιανουάριο, και η Τρίτη είναι η χειρότερη μέρα της εβδομάδας».

«Υποτίθεται πως η Δευτέρα είναι η χειρότερη μέρα».

«Οι Τρίτες είναι χειρότερες. Είναι σαν...» Η Σάσα έκανε μια παύση, προσπαθώντας να σκεφτεί πώς ακριβώς έπρεπε να το διατυπώσει. «Οι Δευτέρες είναι σαν να πηδάς μέσα σε παγωμένο νερό, τουλάχιστον όμως έχεις την έξαψη της πρώτης βουτιάς. Την Τρίτη, το νερό εξακολουθεί να είναι παγωμένο, αλλά η πρώτη έξαψη έχει πια σβήσει και νιώθεις απλώς παγωμένη».

Η Φρίντα γύρισε και την κοίταξε: η χειμωνιάτικη χλωμάδα του προσώπου της την έκανε να δείχνει ακόμη πιο εύθραυστη απ' όσο συνήθως, χωρίς, ωστόσο, να αφαιρεί κάτι από την ασυνήθιστη ομορφιά της, κι ας ήταν τυλιγμένη μέσα σε ένα βαρύ πανωφόρι με τα ξανθά της μαλλιά δεμένα σφιχτά πίσω.

«Δύσκολο πρωινό;»

Έστριψαν σε ένα μπαρ κρασιών και βγήκαν στην οδό Κάνον, όπου τα κόκκινα λεωφορεία και τα ταξί δημιουργούσαν ένα θολό συνονθύλευμα. Οι πρώτες στάλες της βροχής άρχισαν να πέφτουν.

«Η αλήθεια είναι πως όχι. Απλώς μια συνάντηση τράβηξε περισσότερο απ' όσο έπρεπε, μόνο και μόνο επειδή σε μερικούς ανθρώπους αρέσει να ακούν τον ήχο της ίδιας τους της φωνής». Η Σάσα κοντοστάθηκε και κοίταξε γύρω της. «Μισώ αυτό το κομμάτι του Λονδίνου», είπε όχι θυμωμένα, αλλά σαν να είχε μόλις εκείνη τη στιγμή συνειδητοποιήσει πού ακριβώς βρισκόταν. «Όταν μου πρότεινες έναν περίπατο, υπέθεσα ότι θα πηγαίναμε στο ποτάμι, ή σε κάποιο πάρκο».

Η Φρίντα επιβράδυνε το βήμα της. Περνούσαν δίπλα από ένα μικρό κομμάτι περιφραγμένου πράσινου, που ήταν

παραμελημένο και γεμάτο τσουκνίδες και ακανόνιστα ανεπτυγμένους θάμνους.

«Κάποτε υπήρχε μια εκκλησία εδώ πέρα», είπε. «Πολύ καιρό πριν... Όπως κι ένα νεκροταφείο. Μόνο αυτό το μικρό κομμάτι έχει απομείνει πια, ξεχασμένο, μια παραφωνία ανάμεσα σε όλα αυτά τα γραφεία. Μια αποσπασματική ανάμνηση».

Η Σάσα κοίταξε τα σκουπίδια πάνω από τα κάγκελα. «Κι έχει πια καταντήσει ένα μέρος όπου οι άνθρωποι έρχονται για να καπνίσουν».

«Όταν ήμουν μικρή, επτά ή οκτώ ετών, ο πατέρας μου με έφερε στο Λονδίνο».

Η Σάσα κοίταξε τη Φρίντα πολύ προσεκτικά: ήταν η πρώτη φορά που της ανέφερε ένα μέλος της οικογένειάς της ή που μιλούσε για μια ανάμνηση από τα παιδικά της χρόνια. Στον ένα περίπου χρόνο που γνωρίζονταν, η Σάσα είχε εκμυστηρευτεί στη Φρίντα σχεδόν τα πάντα για την προσωπική της ζωή –τη σχέση της με τους γονείς της και τον ανίκανο για οτιδήποτε μικρότερο αδελφό της, τις ερωτικές της περιπέτειες, τις φιλίες της, τόσα και τόσα πράγματα που τα κρατούσε καλά κρυμμένα από τους άλλους... Παρά ταύτα, η προσωπική ζωή της Φρίντα παρέμενε ακόμη ένα μυστήριο για εκείνη.

Οι δυο τους είχαν συναντηθεί για πρώτη φορά πριν από ένα χρόνο. Η Σάσα είχε επισκεφθεί τη Φρίντα ως ασθενής και θυμόταν ακόμη τη μοναδική τους εκείνη συνεδρία. Είχε τότε εκμυστηρευτεί στη Φρίντα, ψιθυριστά και αποφεύγοντας να σηκώσει τα μάτια της για να συναντήσει το ατενές της βλέμμα, πως είχε κοιμηθεί με το θεραπευτή της. Πως ο θεραπευτής της είχε κοιμηθεί μαζί της. Ήταν σαν μια εξομολόγηση: το βρόμικο μυστικό της να γεμίζει το ήσυχο δωμάτιο, και η Φρίντα, γέρνοντας ελαφρά προς τα εμπρός στην κόκκινη πολυθρόνα της, να απομακρύνει το μίasma και την ντροπή

χάρη στην αυθεντικότητα της προσοχής της. Η Σάσα είχε φύγει από κει νιώθοντας αποκαμωμένη αλλά εξαγνισμένη. Δεν έμαθε παρά αργότερα πως, μετά από τη συνεδρία τους, η Φρίντα είχε πάει κατευθείαν στο εστιατόριο όπου έτρωγε ο θεραπευτής με τη σύζυγό του και του έδωσε μια γροθιά προκαλώντας μεγάλη φασαρία, σπάζοντας πιάτα και ποτήρια. Κατέληξε στο αστυνομικό τμήμα με μπανταρισμένο χέρι, αν και ο θεραπευτής απέφυγε να της κάνει μήνυση και επέμεινε να πληρώσει ο ίδιος όλες τις ζημιές στο εστιατόριο. Έπειτα από λίγο καιρό, η Σάσα –που ήταν γενετίστρια– της ανταπέδωσε την ευεργεσία κανονίζοντας στα κρυφά μια εξέταση DNA σε γενετικό υλικό που η Σάρα είχε πάρει ως αποδεικτικό στοιχείο από το αστυνομικό τμήμα.

Είχαν γίνει φίλες, αν και επρόκειτο για μια φιλία εντελώς ασυνήθιστη. Η Φρίντα δεν μιλούσε για τα συναισθήματά της· ούτε μία φορά δεν της είχε αναφέρει τον πρώην της, τον Σάντι, από τότε που εκείνος είχε πάει να εργαστεί στην Αμερική, και τη μοναδική φορά που τόλμησε η Σάσα να τη ρωτήσει σχετικά, η Φρίντα της αποκρίθηκε με ανατριχιαστική ευγένεια πως προτιμούσε να μην το συζητήσει. Αντί για προσωπικά θέματα, η Φρίντα προτιμούσε να μιλά για ένα έργο αρχιτεκτονικής ή για κάτι ιδιαίτερο που είχε ανακαλύψει σχετικά με το Λονδίνο. Πολύ συχνά την προσκαλούσε να πάνε μαζί σε κάποια καλλιτεχνική έκθεση, και άλλες φορές της τηλεφωνούσε για να ρωτήσει αν ήταν ελεύθερη για έναν περίπατο. Η Σάσα της απαντούσε πάντα καταφατικά. Θα ακύρωνε ένα ραντεβού ή θα παρατούσε τη δουλειά της για να ακολουθήσει τη Φρίντα στις περιπλανήσεις της στους δρόμους του Λονδίνου. Ένωθε πως αυτός ήταν ο τρόπος της Φρίντα να της δείχνει την εμπιστοσύνη της, και ότι συνοδεύοντάς την, απάλυνε κάπως το φορτίο της μοναξιάς που βάραινε τη φίλη της.

Τώρα, περίμενε απλώς τη Φρίντα να συνεχίσει να μιλά· ήξερε πως ήταν καλύτερα από το να την πιέσει ή να την παροτρύνει.

«Πήγαμε στο Σπίταλφιλντς Μάρκετ και μου είπε αναπάντεχα πως στεκόμασταν επάνω σε έναν ομαδικό λάκκο θυμάτων πανώλης και ότι εκατοντάδες άνθρωποι που είχαν πεθάνει από τον Μαύρο Θάνατο κείτονταν ακριβώς κάτω από τα πόδια μας. Είχαν κάνει ειδικές εξετάσεις στα δόντια κάποιων από τα πτώματα που είχαν ξεθάψει».

«Δεν μπορούσε να σε είχε πάει στον ζωολογικό κήπο όπως κάνουν όλοι οι πατεράδες;» είπε η Σάσα.

Η Φρίντα κούνησε το κεφάλι της. «Και αυτά τα μέρη τα μισώ. Θα μπορούσαμε να είχαμε πάει οπουδήποτε αλλού. Εδώ κι εκεί όμως υπάρχουν ακόμη μικρά, λησμονημένα κομμάτια ιστορίας, όπως και ονόματα δρόμων από αλλοτινές εποχές: Οδός των Ραφτάδων, Πέρασμα των Αγελάδων... Αναμνήσεις και φαντάσματα».

«Σαν ψυχοθεραπεία ακούγεται».

Η Φρίντα της χαμογέλασε. «Όντως. Έλα, υπάρχει κάτι που θέλω να σου δείξω».

Ξαναγύρισαν στην οδό Κάνον και σταμάτησαν απέναντι από το χώρο στάθμευσης των λεωφορείων, μπροστά από ένα σιδερένιο κιγκλίδωμα στερεωμένο στον τοίχο.

«Τι είναι αυτό;»

«Η Πέτρα του Λονδίνου».

Η Σάσα το κοίταξε δύσπιστα· ήταν ένα όχι και τόσο συμπαθητικό εξόγκωμα από ασβεστόλιθο, αμβλύ και γεμάτο στίγματα, που της θύμιζε εκείνο το είδος πέτρας στο οποίο κάθεται όταν βρίσκεσαι στην παραλία, την ώρα που σκουπίζεις την άμμο από τα πέλματα των ποδιών σου για να ξαναφορέσεις τα παπούτσια σου. «Και για ποιο λόγο βρίσκεται εδώ;»

«Μας προστατεύει».

Στο πρόσωπο της Σάσα ζωγραφίστηκε ένα απορημένο χαμόγελο. «Υπό ποια έννοια;»

Η Φρίντα της έδειξε μια μικρή πινακίδα δίπλα στην Πέτρα. «“Όσο η Πέτρα του Βρούτου είναι όρθια, το Λονδίνο θα ευημερεί”. Υποτίθεται πως εδώ βρίσκεται η καρδιά της πόλης, καθώς ήταν το σημείο από το οποίο οι Ρωμαίοι μετρούσαν τα όρια της αυτοκρατορίας τους. Μερικοί άνθρωποι θεωρούν πως έχει μαγικές δυνάμεις. Κανείς δεν ξέρει αν προέρχεται από τους Δρυίδες ή από τους Ρωμαίους. Ίσως να είναι ένας πανάρχαιος βωμός, μια πέτρα θυσιών, ένα κέντρο μυστικιστικής λατρείας».

«Το πιστεύεις αυτό;»

«Αυτό που μου αρέσει», αποκρίθηκε η Φρίντα, «είναι ότι βρίσκεται στο πλαϊνό μέρος ενός καταστήματος και οι περισσότεροι άνθρωποι το προσπερνούν χωρίς καν να το προσέξουν. Αν ποτέ χαθεί, δεν πρόκειται να ξαναβρεθεί, αφού δεν διαφέρει από οποιοδήποτε άλλο κοινό κομμάτι βράχου. Και σημαίνει για τον καθένα αυτό που ο ίδιος θέλει να σημαίνει».

Έμειναν για λίγα λεπτά σιωπηλές. Ύστερα, η Σάσα ακούμπησε το γαντοφορεμένο χέρι της στον ώμο της Φρίντα. «Πες μου, αν ποτέ σου βρισκόσουν σε άσχημη ψυχολογική κατάσταση, θα το εμπιστευόσουν σε κανέναν;»

«Δεν ξέρω».

«Θα το εμπιστευόσουν σ' εμένα;»

«Ίσως».

«Καλά. Ήθελα απλώς να ξέρεις πως θα είμαι εδώ για να σε ακούσω». Ένωσε αμήχανη και ενοχλημένη από το συναισθηματισμό που πρόδιδε η φωνή της. «Ήθελα απλώς να το ξέρεις».

«Σ' ευχαριστώ». Η φωνή της Φρίντα ήταν ουδέτερη.

Η Σάσα κατέβασε το χέρι της κι έστριψαν προς την αντίθετη κατεύθυνση του κιγκλιδώματος. Ο αέρας είχε γίνει

πλέον αισθητά ψυχρότερος, και ο ουρανός πιο λευκός, σαν να επρόκειτο να χιονίσει.

«Έχω ραντεβού με ασθενή σε μισή ώρα», είπε η Φρίντα.

«Εντάξει. Ένα πράγμα μόνο».

«Σ' ακούω...»

«Σχετικά με το αυριανό. Φαντάζομαι ότι θα ανησυχείς. Ελπίζω να πάνε όλα καλά. Θα με πάρεις να μου πεις τι έγινε;»

Η Φρίντα ανασήκωσε τους ώμους. Η Σάσα την παρακολουθούσε καθώς εκείνη απομακρυνόταν, λυγρόκορμη και ευθυτενής, ώσπου χάθηκε μέσα στο πολύβουο πλήθος.

